

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

1 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\frac{0,15 - 0,12}{0,12} \times 100\% = 25\%$$

2 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Indien de vaste koppeling losgelaten wordt:

- zal de renminbi in koers stijgen waardoor de internationale concurrentiepositie van deze vestigingen in China zal verslechteren (nadeel) 1
- zal de renminbi in koers stijgen waardoor de winst die deze vestigingen behalen op de Chinese markt omgerekend in dollars hoger zal zijn (voordeel) 1

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Zonder vaste koppeling vervalt voor China de noodzaak van het omzetten van dollars in Amerikaanse staatsobligaties, hetgeen zal leiden tot een afname van het aanbod van vermogen op de kapitaalmarkt in de VS.

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een verhoging van de geldmarktrente zou een opwaartse druk betekenen op de koers van de renminbi en daarmee de vaste koppeling onder druk zetten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat loonmatiging zal leiden tot lagere loonkosten per eenheid product, hetgeen de internationale concurrentiepositie van bedrijven kan verbeteren.

6 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

$$C = C_i + C_n$$

$$C = 0,8(0,7Y - 0,3 \times 0,7Y) + 60 + 0,6(0,3Y - 0,3 \times 0,3Y) + 30$$

$$C = 0,518Y + 90$$

$$Y = 0,518Y + 90 + 60 + 140 + 176 - 0,425Y$$

$$0,907Y = 466$$

$$Y = 514$$

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Een antwoord waaruit blijkt dat door de lagere loonquote het aandeel van de groep met de hoogste marginale consumptiequote (werknemers) in de totale consumptie afneemt waardoor het spaarlek groter wordt.

Indien uitsluitend met behulp van een berekening de lagere multiplier is aangetoond

0

8 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat de vakbonden blijkbaar de positieve invloed van het voorgestelde beleid op de werkgelegenheid, via een stijging van het nationaal inkomen, groter/belangrijker achten dan de negatieve invloed van dit beleid op het looninkomen van de werknemers.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3

---

9 maximumscore 8

Te beoordelen onderdeel:

- a De omschrijving van een specifieke groep is correct uitgewerkt.
Te denken valt aan de niet tot de beroepsbevolking behorende deelgroep 1 (figuur 1) waarin vrouwen, laag opgeleiden, allochtonen en bepaalde leeftijdsgroepen (15-24 en 55-64) in sterkere mate zijn vertegenwoordigd dan in de werkzame beroepsbevolking.
Te denken valt aan de niet voor de arbeidsmarkt beschikbare (vrijwel) volledig arbeidsongeschikten die onderdeel vormen van deelgroep 2 (figuur 1) en waarin de 55-64 jarigen in sterkere mate zijn vertegenwoordigd dan in de werkzame beroepsbevolking.
- b De omschrijving van een specifieke groep is correct uitgewerkt.
Te denken valt aan een groep met een relatief lage deelname aan betaald werk, zoals deelgroepen 2, 3 en 4 (figuur 1) waar 55-64 jarigen, vrouwen en allochtonen in relatief sterke mate zijn vertegenwoordigd.
- c De maatregelen zijn correct gekozen en uitgewerkt.
Het gaat hierbij om twee van de volgende drie maatregelen:
- Verhoging van de inkomensgrens voor het gebruik maken van inkomensafhankelijke regelingen.
Bij de toelichting valt te denken aan het verkleinen van de kans op het optreden van de armoedeval bij het accepteren van betaald werk (tabel).
  - Beëindiging van de koppeling tussen lonen en uitkeringen.
Bij de toelichting moet blijken dat hierdoor een groter verschil kan ontstaan tussen de hoogte van een uitkering en de hoogte van een arbeidsloon (lagere vervangingsratio, tabel), hetgeen een prikkel kan zijn voor inactieven om zich aan te bieden op de arbeidsmarkt.
  - Verhoging van het bedrag van de arbeidskorting.
Bij de toelichting valt te denken aan het verlagen van de vervangingsratio waardoor mensen sterker geprikkeld worden zich aan te bieden op de arbeidsmarkt (tabel).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- d De maatregelen zijn correct gekozen en uitgewerkt.
 Het gaat hierbij om:
- Korting voor werkgevers in de afdracht van premies en loonbelasting in de laagste cao-loonschalen.
 Bij de toelichting valt te denken aan het verlagen van de loonkosten van de laagstbetaalden zodanig dat, gelet op hun productiviteit, deze arbeid rendabel wordt (figuur 2).
  - Scholing van laag opgeleiden.
 Bij de toelichting valt te denken aan het voorkomen van het optreden van de productiviteitsval waarbij de productiviteit lager ligt dan de loonkosten bij minimumloon (figuur 2).

Opmerking

Noteer voor elk onderdeel 0, 1 of 2 punten:

0 → (vrijwel) geheel fout

1 → bij twijfel

2 → (vrijwel) geheel goed

Indien de onderdelen van het advies niet logisch op elkaar aansluiten en/of het gebruikte aantal woorden te veel afwijkt van de eis

-1

Opgave 4

10 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$5.274 \text{ (in 2000: } 3 \leq g < 4) + 5.589 \text{ (in 2001: } 1 \leq g < 2) + 7.282 \text{ (in 2002: } g < 1) = 18.145$$

11 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Indien het aantal bedrijfsfaillissementen uitsluitend zou afhangen van de conjunctuur, zou er bij de categorie $3 \leq g < 4$ een kleiner aantal bedrijfsfaillissementen staan dan bij de categorie $2 \leq g < 3$.

12 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat een toename van het aantal bedrijfsfaillissementen leidt tot een toenemend kredietrisico voor de banken waardoor zij extra gaan reserveren om mogelijke tegenvallers op te vangen.

Indien in het antwoord niet het kredietrisico is verwoord

0

Vraag	Antwoord	Scores
13	maximumscore 2 Een voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Meer reserveringen door banken in een periode van laagconjunctuur kan leiden tot minder kredietverlening 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • waardoor de bestedingen kunnen afnemen / de groei van de bestedingen afgeremd wordt 	1

Opgave 5

- 14 maximumscore 2**
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- extra groei bbp: $0,0015 \times \text{€ } 450 \text{ miljard} = \text{€ } 675 \text{ miljoen}$
extra afdracht plus gedeerde inkomsten: $\text{€ } 1 \text{ miljard} + \text{€ } 0,3 \text{ miljard} = \text{€ } 1,3 \text{ miljard}$
  - → per saldo gaat de toetreding Nederland geld kosten (€ 625 miljoen)
- 15 maximumscore 2**
Een voorbeeld van een juist antwoord is:
Een antwoord waaruit blijkt dat de toetreding aanleiding zal zijn voor de landbouwproducenten in de EU-landen tot verlaging van hun prijzen om de prijsconcurrentie met de MOE-landen aan te kunnen.
- 16 maximumscore 2**
Een voorbeeld van een juiste berekening is:
- Nederland: $\frac{0,02 \times 450}{0,05 \times 100} = 1,8$
- toetredingslanden: $\frac{0,07 \times 450}{0,20 \times 500} = 0,315$
- index toetredingslanden: $\frac{0,315}{1,8} \times 100 = 17,5$
- 17 maximumscore 2**
Uit het antwoord moet blijken dat een lage bruto toegevoegde waarde per werkzame persoon het gevolg kan zijn van een geringe inzet van kapitaalgoederen in combinatie met een grote inzet van arbeidskrachten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 6

18 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat de economische groei gepaard gaat met stijgende inkomens waardoor de vraag naar vliegen met een prijsvechter afneemt.

19 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Easyfly heeft sterk op de dienstverlening bezuinigd zodat de loonkosten een veel kleiner deel van de kosten per product vormen dan bij ABCAir. Daardoor zal een daling van de loonkosten per product bij ABCAir een veel groter effect op de kostprijs (en de verkoopprijs) hebben dan bij Easyfly.

20 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Blijkbaar kijken de (potentiële) klanten van ABCAir veel kritischer naar de prijs-kwaliteitverhouding van het product en zullen zij bij een prijsdaling van ABCAir sterk / in grote mate kiezen voor een vlucht met meer dienstverlening, terwijl (potentiële) klanten van het goedkopere Easyfly niet nog veel meer korte vluchten zullen boeken als Easyfly nog goedkoper wordt.
- Blijkbaar gaan (potentiële) klanten van Easyfly niet zo vlug / sterk minder korte vluchten boeken als het goedkopere Easyfly duurder wordt, omdat de prijs zo laag is dat men vliegen niet als luxe beschouwt / vliegen niet te duur wordt in verhouding tot het budget, terwijl dat bij het duurdere ABCAir wel eerder het geval zal zijn.

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

De afzet van Easyfly neemt met $0,6 \times 5\% = 3\%$ af. Om de afzet weer met 3% te laten stijgen, moet de prijs dus met $\frac{3}{-0,7} = -4,3\%$ veranderen (daling van 4,3%).

Opmerking

Indien een kandidaat rekent met een stijging van de afzet van 3,1% (terug naar 100 vanuit 97 als basis) en als uitkomst een daling van 4,4% geeft, ook goed rekenen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 2

ja

Voorbeelden van een juiste verklaring zijn:

- Indien Easyfly reageert door ook de prijs te verlagen kan de afzet gelijk blijven maar zal de omzet dalen en als Easyfly niet reageert zal de omzet ook dalen, doordat bij een gelijke prijs de afzet daalt. Maar die laatste omzetsdaling is kleiner omdat de procentuele afzetsdaling kleiner is dan de procentuele prijsdaling.
- Om de afzet gelijk te houden moet de prijs met 4,3% dalen, hetgeen betekent dat de omzet ook met 4,3% daalt, terwijl bij het gelijk blijven van de prijs de afzet zal dalen met $0,6 \times 5\% = 3\%$ en dus de omzet ook zal dalen met 'slechts' 3%.

Opgave 7

---

23 maximumscore 1

Uit het antwoord moet het blijken dat het gaat om (vertegenwoordigers van) werkgevers, werknemers en de overheid.

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$\text{index 2005 productie per arbeidsjaar} \frac{103,4}{101,4} \times 100 = 101,97$$

$$\text{index 2005 loonkosten per eenheid product} \frac{101,0}{101,97} \times 100 = 99,05 \rightarrow$$

een daling van 0,95%

25 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat loonmatiging (in vergelijking met een situatie zonder loonmatiging) zorgt voor een sterkere groei van de werkgelegenheid in arbeidsjaren bij een minder sterke groei van het productievolume.